

Підсекція «Організаційні та методичні аспекти
бухгалтерського обліку і аудиту інноваційної діяльності
підприємств України»

УДК 336.2

РОЛЬ ТА ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ БЮДЖЕТНОГО ВІДШКОДУВАННЯ ПОДАТКУ
НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ

Студ. Н.В. Шевчук, гр. МгОА-18
Науковий керівник проф. М.І. Скрипник
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Гострота дискусій щодо бюджетного відшкодування податку на додану вартість (далі – ПДВ) не зменшується, тому цей механізм зазнає змін та потребує реформування. Враховуючи це, метою дослідження є вивчення стану та аналіз можливих методів усунення існуючих проблем, що виникають в процесі бюджетного відшкодування ПДВ. Для досягнення поставленої мети необхідне виконання таких завдань, як вивчення теоретичного підґрунтя функціонування механізму відшкодування ПДВ, дослідження його стану в умовах сьогодення та розробка сукупності заходів для усунення наявних проблем.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є механізм бюджетного відшкодування ПДВ, предметом – сукупність відносин, що виникають в процесі відшкодування ПДВ між різними суб'єктами.

Результати дослідження. Відповідно до підпункту 14.1.18 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України [1] (далі – ПКУ) бюджетне відшкодування – це відшкодування від'ємного значення ПДВ на підставі підтвердження правомірності сум бюджетного відшкодування ПДВ за результатами перевірки платника, у тому числі автоматичне бюджетне відшкодування у порядку та за критеріями, визначеними у розділі V ПКУ.

Крім того, як слушно відмічає А.О. Нікітішин, «саме забезпечення належного механізму відшкодування ПДВ може підтримати платників податків у кризовий період шляхом поповнення їхніх обігових коштів. Зокрема у Бельгії, Португалії та Іспанії прискорено процедуру відшкодування ПДВ. У Польщі зменшено період для повернення податку з 180 до 60 днів» [2, с. 42-43].

В сучасних економічних умовах своєчасне та повне відшкодування від'ємної суми ПДВ дає можливість суб'єктам господарювання додатково отримати обігові ресурси та забезпечити безперебійний виробничий процес. Останні п'ять років продовжується реформування, обсяги відшкодованих сум зростають. За 2014 рік з державного бюджету України було відшкодовано 50 216 млн.грн., за 2015 – 68 405 млн.грн., за 2016 рік – 94 405 млн.грн., за 2017 рік – 120 061 млн. грн., за 2018 рік – 131 659 млн. грн. [3]. Але, не зважаючи на цю тенденцію, механізм відшкодування ПДВ має недоліки, серед яких одною з головних проблем є незаконне завищення сум на бюджетне відшкодування, основними способами якого є [4]:

- фіктивний експорт;
- створення фіктивного податкового кредиту за допомогою фіктивних підприємств;
- імпорт товарів на митну територію України за заниженими цінами;
- реалізація товарів на митній території України за цінами, які є меншими ціни придбання.

Враховуючи це, на нашу думку, для усунення перерахованих проблем першочерговим завданням має стати вдосконалення нормативно-правової бази, зокрема усунення

суперечливих норм законодавства про ПДВ та систематизація величезної кількості нормативних актів; паралельно з цим доцільно проводити подальшу автоматизацію роботи податкових органів та вдосконалювати електронний документообіг підприємств; для прискорення процедури відшкодування ПДВ пріоритетним має стати застосування сучасних інструментів фінансового ринку, зокрема за допомогою банківських і страхових організацій.

Висновки. Функціонування механізму бюджетного відшкодування в умовах сьогодення є недосконалим і вимагає детального опрацювання та реформування. Тому реалізація запропонованих в роботі методів усунення існуючих проблем має забезпечити вдосконалення механізму бюджетного відшкодування ПДВ та створити передумови для його подальшого розвитку.

Ключові слова: податок на додану вартість, бюджетне відшкодування, податкова система, непрямі податки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Офіційний вісник України. 2010. Т.1. № 92. Ст. 9
2. Нікітішин А.О. Адміністрування податків в умовах фінансово-економічної кризи. Фінанси України. 2010. №1. С. 38-45.
3. Інформація щодо надходження ПДВ до загального фонду державного бюджету та відшкодування ПДВ з бюджету. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk> (дата звернення 01.04.2019)
4. Майстренко О.В. Шляхи удосконалення порядку бюджетного відшкодування податку на додану вартість. Фінансове право. 2011. №2. С. 45-53. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/n0013323-11> (дата звернення 01.04.2019)